

Tarih: 07-11-2014

Sayı: 2014/1593

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmak amacıyla, bulundukları il veya ilçelerden diğer il veya ilçelere giden vatandaşlarımızın ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler, çalışma ve sosyal güvenlik bakımından mevcut sorunlarının tespiti ile bu sorunların giderilmesine yönelik tedbirlerin alınması için Anayasanın 98 inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ediyoruz.

(1) Mustafa KALAYCI
Konya Milletvekili

Oktaay VURAL
İzmir Milletvekili

Ali Öz
Mersin mv

Yusuf Halacoglu
Kayseri

Ali Akman
Konya

Mehmet Erdoğan
Muğla mv.

Faruk BAL
Konya mv

Murat Başoğlu
İST. mv

Seyfettin Güner
Adana mv

Ali Uzun
Ankara mv

Celal Adan
İST. mv

Ali İplik
Antalya mv.

Levent Çelik
Mabey mv.

Neyyat Korkmaz
İstanbul mv.

Erkan Aksoy
Manisa mv

Sümer Özalp
(Mansur)

Hasan Hacıoğlu
Oğuzlar mv.

Cemal Simek
Samsun mv

Mehmet Günel
Antalya

Muhammed Emin
Antalya mv.

GEREKÇE:

31 Ekim 2014 günü, Konya'nın Akşehir ilçesinden Isparta'nın Gelendost ilçesine elma toplamaya giden işçilerimizin balık istifi bindirildiği midibüsün Akşehir-Yalvaç yolunda şarampole devrilmesi sonucu yaşanan kazada 18 kişi ölmüş, çoğu ağır olmak üzere 26 kişi yaralanmıştır.

Milletimizi büyük bir üzüntüye boğan bu kaza, mevsimlik tarım işçilerinin içinde bulundukları sorunları bir kez daha acı bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu sorunların temelinde de işsizlik, yoksulluk, borçluluk ve çaresizlik yatmaktadır.

Türkiye'de 1 milyonun üzerinde mevsimlik tarım işçisi olduğu tahmin edilmekte olup, bunların çoğunluğunu da kadın ve çocuk işçilerin oluşturduğu bilinmektedir.

Mevsimlik tarım işçileri başta ulaşım olmak üzere, beslenme, barınma, eğitim ve sağlık alanlarında yaşadıkları sorunların yanı sıra, uzun çalışma süreleri, ağır çalışma koşulları ve düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır.

Çok düşük ücretlerle, ağır çalışma koşullarında ve hiçbir güvencesi olmaksızın çalışan mevsimlik tarım işçilerinin insan onuruna yakışır ve güvenli bir şekilde ulaşımı da sağlanmamakta, kaza sonucu yaralanma veya ölümler tarım işçilerinde en fazla görülen sorunlar olup, işçiler iş kazalarına karşı korunamamaktadırlar.

Türk hukuk sisteminde mevsimlik tarım işçilerine yönelik düzenlemeler son derece yetersiz olup, mevsimlik tarım işçileri ile ilgili özel bir yasa bulunmamaktadır.

Tarım işçilerinin iş güvencesi, ekonomik ve sosyal hakları bulunmamaktadır. Tarım işçileri dayı başı denilen aracılar aracılığıyla iş bulmakta, bunun karşılığı aracılar para vermektedir.

27.05.2010 tarihli Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği'ne göre, aracılık belgesi almayan kimselerin aracılık yapamayacağı ve aracılardan ücret alamayacağı düzenlenmiş olmasına rağmen, uygulamada buna uyulmamakta, bu konuda gerek Türkiye İş Kurumu gerekse mahalli mülki idare amirliklerince yeterli ve etkin bir denetim yapılmamaktadır.

Başbakanlık tarafından "Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi" konulu 24 Mart 2010 tarih ve 2010/6 sayılı bir genelge yayımlanmış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı da 2010 yılında "Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlamış, ancak uygulamada Genelge ve Eylem Planında belirtilen tedbirlerin hayata geçirilmediği, öngörülen hedeflere ulaşmada bir mesafe katedilmediği, verilen görevlerin yerine getirilmediği gözlenmektedir.

Mevsimlik tarım işçilerinin başta ulaşım olmak üzere, beslenme, barınma, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi alanlarda yaşadıkları sorunların giderilmesi, yaşam ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve yasal koruma altına alınmaları için gerekli hukuki düzenlemelerin yapılması ve tedbirlerin alınması gerekmektedir.